

30 januari 2020

Energimarknadsinspektionen

Box 155

631 03 ESKILSTUNA

Organisationsnummer:	556417-0800	Sökandens referens:	██████████
Redovisningsenhet:	RER01011	Telefon:	██████████
		E-post:	██████████@vattenfall.se

Ansökan om nätkoncession för linje enligt ellagen (1997:857) för en ny 150 kV kraftledning i luftledningsutförande mellan Bastusel och Slagnäs i Arvidsjaur och Malås kommuner i Norrbottens och Västerbottens län.

ANSÖKAN

Vattenfall Eldistribution AB (Sökanden), ansöker om tillstånd att bygga och driva en ny 150 kV kraftledning i luftledningsutförande mellan Bastusel och Slagnäs i Arvidsjaur och Malås kommuner i Norrbottens och Västerbottens län. Koncession för ledningen söks att gälla tills vidare.

BAKGRUND OCH BEHOV

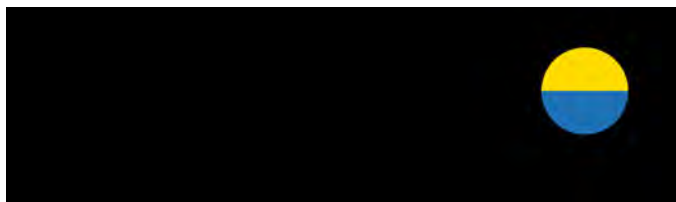
Dagens långa radiella ledning mellan stationerna Vargfors och Arjeplog medför att Vattenfall Eldistribution har svårigheter att uppfylla myndighetskrav för uttagslaster i området. Vattenfall Eldistribution har för avsikt att förändra och förbättra nätstrukturen i området, och ledningen mellan Bastusel och Slagnäs är en del i det arbetet. Lösningen innebär även att en ny regionnåtsstation byggs i Slagnäs, vilket medför stora förbättringar av landsbygdsnätet. Utöver detta har Arjeplog kommun uttryckt att läget för försörjningen av elkraft för att tillgodose bilttestindustrins växande behov i Arjeplogs kommun är akut. En ökande elektrifiering med fler elbilar och investeringar i laddinfrastruktur ställer stora krav på elkapaciteten i nätet. År 2025 bedömer biltillverkarna själva att de passerat 50% andel laddbara modeller i det totala utbudet. I nuläget är det ett problem att ledningarna är underdimensionerade utifrån behovet idag och därmed inte kan leverera tillräcklig mängd elektricitet. Sökandes bedömning är att den nya stationen i Slagnäs kommer att leda till avsevärd förbättring av elleveranserna till Arjeplogs- och Sorsele kommun, dessutom kommer den nya stationen lösa bilttestindustrins efterfrågan av elkraft. Detta ligger helt i linje med den ökade elektrifieringen av samhället, med god tillgång av elkraft och säkra leveranser.

STRÄCKNING OCH UTFÖRANDE

Ledningssträckan omfattar en cirka 34 km lång sträcka mellan Bastusel och ny station i Slagnäs. Ledningen börjar vid station Bastusel och går i nordvästlig riktning, till stor del kring befintliga vägar/skogsbilvägar fram till en ny station i Slagnäs. Den nya stationen i Slagnäs kommer bidra till ett bättre nät för Arjeplog och Sorsele kommun. Den nya 150 kV ledningen planeras i luftledningsutförande och kommer i huvudsak att byggas med träportalstolpar, men andra stolpar kan komma nyttjas. Komposit- och/eller stålstolpar kan vara ett alternativ vid passager som kräver höga

2020-02-25

2020-100900-0001

stolpar där långa spann är en förutsättning.

ALTERNATIVT UTFÖRANDE

Av miljömässiga, tekniska och ekonomiska skäl avfärdade Vattenfall Eldistribution markkabel som ett alternativ till rubricerad luftledning tidigt i utredningsprocessen. Av driftsäkerhetsskäl anläggs regionnätsledningar vanligtvis som luftledningar för att de har hög driftsäkerhet, det går relativt snabbt att avhjälpa fel och de är avsevärt mycket billigare att bygga. Även miljömässigt kan ett luftledningsalternativ innebära mindre miljöpåverkan jämfört med markkabel. En markförläggning kan innebära försämrade driftsäkerhet genom att felsökning och reparation försvåras och det kan därför vara tidskrävande att hitta och åtgärda ett fel. Eftersom ledningen utgör en del av regionnätet och är viktig för elförsörjningen i området vill man inte riskera långa avbrott för konsumenter och producenter i området. Ett markkabelalternativ kan vara fördelaktigt ur landskapsbildsynpunkt och hushållning med naturresurser då det tar en smalare ledningsgata i anspråk. Dock är en luftledning miljömässigt bättre då det blir begränsad påverkan på naturmiljön jämfört med kabel då kabel kräver urgrävning och delvis borttransport av markens naturliga massor, bl.a. stenblock, för kabelschakt samt återfyllning av ledningsgraven med finkross. Det kommer alltså att bli fråga om ett omfattande transportarbete och omgivningspåverkan under anläggningsarbetet. Ett markkabelutförande innebär en betydligt högre materialkostnad, i storleksordningen 4–6 gånger dyrare. Vattenfall Eldistribution bedömer därför att luftledningsalternativet är det enda lämpliga alternativet för att uppfylla ledningens syfte och för att Vattenfall Eldistribution ska uppfylla sitt uppdrag att utveckla ett kostnadseffektivt, driftsäkert och miljöanpassat elöverföringssystem. Sökande vill även framföra att på sträckan Vargfors till Bastusel redan finns befintlig luftledning i 150 kV som är i behov av förnyelse.

ALTERNATIV STRÄCKNING

Den alternativa sträckningen, benämnd utredningsalternativ B1, omfattar en cirka 35 kilometer lång sträcka mellan station Bastusel och ny station i Slagnäs. Ledningen börjar vid station Bastusel och går i västlig riktning genom obruten terräng de första ca 6 kilometrarna. Ledningen viker sedan av mot nordväst och följer till stor del befintlig väg fram till stationen i Slagnäs.

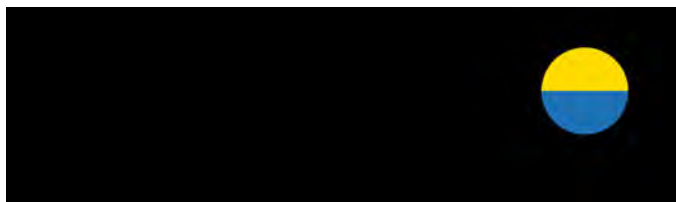
I samrådet framförde flertalet berörda fastighetsägare och andra berörda att de inte kunde acceptera en sträckning enligt alternativ B1 då det skulle innebära intrång för enskilda markägare som då betydande arealer produktionsskog skulle tas i anspråk.

SAMRÅD

Vattenfall Eldistribution har tidigt genomfört samråd för att i det inledande skedet kunna fånga upp synpunkter på hur alternativa ledningsstråk kan påverka samrådsretsen så att ledningen därefter kan planeras på lämpligaste sätt. Under december 2017-februari 2018 har Vattenfall Eldistribution genomfört samråd för ansökan om koncession på sträckan mellan Bastusel och Arjeplog. Då det i samrådet inkom många synpunkter, framförallt på sträckan mellan Slagnäs och Arjeplog, valde Vattenfall Eldistribution att dela upp ansökan i två delar och genomföra samråd för de sträckorna Bastusel-Slagnäs och Slagnäs-Arjeplog. Det innebär olika koncessionsansökningar för de olika delsträckorna.

Ett tidigt samråd hölls för sträckan mellan Bastusel och Arjeplog som fångade upp synpunkter på hur alternativa ledningsstråk kan planeras på lämpligaste sätt. Sedan skickades ett samrådsunderlag ut till en bredare krets med inbjudan till utökat samråd och fysiskt samrådsmöte i Arjeplog där de berörda inbjöds att inkomma med synpunkter på projektet. Annonsering gjordes i lokaltidningarna.

Den 29 januari 2019 skickades samrådsunderlag med information om rubricerad ledning och inbjudan till utökat samråd via post och/eller mail till länsstyrelsen i Norrbottens län och Västerbottens län, Malå,

Sorsele, Arvidsjaur och Arjeplogs kommuner, övriga berörda myndigheter, organisationer, föreningar och samebyar samt till fastighetsägare och rättighetsinnehavare inom 100 meter från planerade utredningsalternativ. Sista dag för yttrande var 15 mars 2019.

Annonsering om samråd skedde i Norran, Folkbladet och Västerbottenskuriren den 2 februari 2019. Annonseringen innehöll information om den planerade verksamheten, information om var samrådsunderlag kunde erhållas och var synpunkter kunde lämnas. Informationen publicerades även på Vattenfall Eldistributions hemsida där även samrådsunderlaget fanns att hämta.

Inget fysiskt möte ägde rum i det utökade samrådet. De berörda inbjöds att inkomma med skriftliga synpunkter på projektet. I samrådsunderlaget presenterades information om planförhållanden, den planerade verksamheten och dess förutsedda miljöpåverkan.

MILJÖKONSEKVENSER OCH HÄNSYN

Planer

Ledningen ligger inom Arvidsjaur och Malås kommuner. Kommunens översiktsplaner antogs av kommunfullmäktige 2001 för Malå och 2015 för Arvidsjaur. Inget detaljplanlagt område berörs av ledningen. Ledningssträckningen står inte i konflikt med några kommunala planer och bedöms därför inte ge upphov till några konsekvenser.

Resurshushållning

Markanvändningen längs ledningen domineras av skogsbruk och rennäring.

Den nya ledningen passerar ett antal vattenförekomster klassificerade enligt länsstyrelsens VattenInformationsSystem VISS. På sträckan mellan Bastusel och Slagnäs passerar Skellefteälven (SE725787-163815) som är starkt modifierad, samt Magaträskbäcken (SE726756-162730), Geijaurbäcken (SE727276-162097) och en namnlös bäck (SE727770-161156). Efter inarbetande av hänsynsåtgärder bedöms effekterna på vattenförekomsterna som obetydliga och konsekvenserna bedöms som obetydliga. Sökande gör bedömningen att ledningen inte kommer att påverka något av dessa vattendrag.

Nätägaren gör bedömningen att ledningen inte påverkar det av Bergsstaten beviljade undersökningstillstånd för metaller och industrimineral som berörs (gällde till 2019-10-28). Området passerar idag av befintliga ledningar.

Ledningens effekter på skogsmarken bedöms som små och konsekvenserna bedöms som små.

Naturmiljö

Den planerade ledningsgatan börjar i Bastusel och korsar sex våtmarksområden som klassats i Våtmarksinventeringen (VMI). I VMI-objektet Brännmyran har man hittat höga naturvärden medan man i de övriga endast har hittat vissa naturvärden. Den planerade ledningsgatan korsar även de VISS-registrerade vattenförekomsterna Skellefteälven (SE725787-163815) som är starkt modifierad, samt Magaträskbäcken (SE726756-162730), Geijaurbäcken (SE727276-162097) och en namnlös bäck (SE727770-161156).

Fyra fynd av fridlysta arter finns i den planerade ledningsgatan. Det rör sig om de två orkidéerna korallrot och Jungfru Marie nycklar samt fjällskära och revlumner. Ingen av dessa arter är rödlistade. Inga fynd av rödlistade kryptogamer (svampar, lavar och mossor) har gjorts längs den planerade ledningsgatan.

Sökning av fågelrapporter resulterade i ett tämligen stort antal fynd. Dessa fynd är gjorda mellan åren 2008–2018. Sökningen gjordes i ett område som omfattade ledningsgatan samt 5 km på vardera sida

runt om ledningen vilket är rimligt när det handlar om arter som rör sig över stora områden. Bland de mer utsatta arterna hittades kungsörn (NT, FD), jaktfalk (VU, FD), pilgrimsfalk (VU, FD) smålom (NT, FD).

Påverkan av en ny luftledning under byggfasen sker i form av markarbeten, förändrade ljudnivåer, avverkning för ledningsgatan och anläggandet av stolpar. En positiv effekt kan vara ökad population av pollinerade insekter. Effekterna och konsekvenserna av åtgärden avseende vattendrag i området bedöms som obetydliga. Ledningen passerar ett antal våtmarker, men under förutsättning att arbete utförs på tjälad mark så bedöms effekterna och konsekvenserna som små. Driftfasen kan påverka fåglar, dock finns ingen detaljerad information om hur fåglarna rör sig i området. Ledningsgatan går till stor del genom brukad skogsmark.

Kulturmiljö

Den kulturhistoriska analysen har omfattat en 100 meter bred korridor längs den planerade ledningsstäckningen. Inom analysområdet finns inga registrerade lämningar, vare sig i Fornsök eller Skog- och historiaregistret. Inte heller berörs några utpekade intresseområden för kulturmiljö. En inventering av hela eller delar av sträckan kan påvisa ytterligare förekomst av forn- eller kulturlämningar.

Ledningens effekt på kulturmiljön bedöms som obetydlig under byggnation, drift- och underhållsskedet och konsekvenserna bedöms som små.

Landskapsbild

Landskapet är storslaget och Skellefteälven omges av ett högområde i norr där Ledvattnsfjället reser sig med över 700 möh och bildar ett massiv. Söder om älven utgörs området av flackare områden med skogsmark och våtmarker. Ledningssträckning kommer att förläggas på norra sidan av älven i produktionsskog med liten andel våtmarker. Skellefteälven rinner i sydostlig riktning och området tillhör Skellefteälvens avrinningsområde. Samlad bebyggelse finns i Slagnäs. Landskapet präglas av ett aktivt skogsbruk med blandade åldersstrukturer av i huvudsak tallskogar. I Slagnäs bedrivs idag ett av Sveriges största biltestverksamhet, vilket påverkar samhället med dess omnejd.

Ledningens effekter på landskapsbilden bedöms som små och konsekvenserna bedöms som obetydliga. Främsta orsak till det är att ledningen kommer att utföras i träportal med horisontalt liggande faslinor som där stolphöjderna vanligtvis kommer att vara mellan 16–18 meter höga.

Friluftsliv

Markerna längs den nya ledningen är tillgängliga för jakt, bär- och svampplockning och som strövområden.

Påverkan av en ny ledning på rekreation och friluftsliv sker under byggskedet i form av markarbeten och avverkning för ledningsgata. Dessa aktiviteter kommer i första hand att ske under vinterhalvåret. Effekter under byggskedet kan vara ianspråktagande av mark, begränsad framkomlighet och förhöjda ljudnivåer. Effekterna är små och kortvariga och när luftledningen är i drift utgör den inget hinder från att röra sig i området och påverkar heller inte den visuella upplevelsen. Ledningens effekter bedöms därmed som obetydliga och konsekvenserna bedöms som obetydliga.

Boendemiljö, hälsa och säkerhet

Elektromagnetiska fält (EMF) används som ett samlingsnamn för elektriska och magnetiska fält. Dessa fält uppkommer vid generering, överföring och användning av el. Fälten finns överallt i vår miljö, både ute i samhället och i våra hem, och härstammar bl.a. från elapparater och kraftledningar. För kraftledningar är det spänningsskillnaden mellan fasledare och mark som ger upphov till det elektriska fältet kring ledningen. För luftledning avtar de elektromagnetiska fältet snabbt vid ökat avstånd och i det här ärendet så finns ingen bebyggelse i närheten av den planerade ledningen.

Ledningen bedöms inte ge upphov till konsekvenser till följd av elektromagnetisk strålning.

Rennäring

Den planerade ledningssträckningen är belägen inom två samebyars åretruntmarker; Malå och Mausjaur skogssamebyar. Åretruntmarker får användas till renbete under hela året.

Vinterbetesmarkerna är de områden där renarna får vistas under perioden 1 oktober till 30 april. Malå sameby har sina vinterbetesmarker i Skellefteå, Robertsfors och Norsjö kommuner. Mausjaur sameby har sina vinterbetesmarker i Skellefteå och Norsjö kommuner.

Konsekvenserna för rennäringen bedöms som små under driftskedet eftersom det inte kan uteslutas att rennäringen kommer att påverkas negativt, men den planerade ledningen bedöms inte påverka samebyarnas möjlighet att passera och använda för dem viktiga marker. Vattenfall har anpassat ledningen enligt Mausjaur samebys önskemål så långt som varit möjligt.

Infrastruktur

Den sista sträckan innan ledningen ansluter till den nya stationen löper den parallellt SVK:s 400 kV ledning och med E45:an som är av riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap 8§ miljöbalken, se bilaga 1.

Påverkan av en ny ledning på infrastruktur sker under anläggningsarbetet i form av korsande över och under befintlig infrastruktur med risk för störning av verksamheten. Dessa effekter är dock kortvariga och när ledningen är på plats utgör den inget hinder för befintlig infrastruktur. Effekterna bedöms därmed som obetydliga och konsekvenserna bedöms som obetydliga.

ÖVRIGT

Nätkoncession för område, anläggningsnummer Vattenfalls områdeskoncessioner är 8600I och 8600F för Skellefteå Kraft Elnät AB är det 412KC, som berörs av ansökan innehas av Vattenfall Eldistribution AB.

För Vattenfall Eldistribution, enligt fullmakt

Med vänliga hälsningar

Vattenfall Eldistribution AB

BILAGOR

Bilaga 1. Koncessionskarta

Bilaga 2. Miljökonsekvensbeskrivning inkl. teknisk beskrivning och samrådsredogörelse

Bilaga 3. [Redacted]

Bilaga 4. [Redacted]

2020-02-25

2020-100900-0001